

Politisk organisering (II) - Nye Lyngdal

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Fellesnemnd Nye Lyngdal	19.04.2018	14/18

Endelig vedtak fattes av Fellesnemnd Nye Lyngdal

Forslag til vedtak:

1. Kommunen skal ha følgende fire faste utvalg etter forslag til ny kommunelov §5-6:
  - Barn og oppvekst
  - Helse og velferd
  - Miljø, plan og teknisk
  - Kultur og samskaping

De faste utvalgene skal ha 7 representanter hver.

2. Det kommunale foretaket Lyngdal kultursenter KF legges ned med virkning fra 1.1.2020 og innlemmes i den kommunale driftsorganisasjonen.
3. Kontrollutvalget skal bestå av 5 representanter.
4. Partssammensatt utvalg skal bestå av 3 folkevalgte og 2 ansatte representanter.
5. Formannskapet utgjør kommunens klageorgan etter forvaltningslovens §28.

Fellesnemnd Nye Lyngdals behandling 19.04.2018:

Avstemming:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Fellesnemnd Nye Lyngdals vedtak 19.04.2018:

1. Kommunen skal ha følgende fire faste utvalg etter forslag til ny kommunelov §5-6:
  - Barn og oppvekst

- Helse og velferd
- Miljø, plan og teknisk
- Kultur og samskaping
-

De faste utvalgene skal ha 7 representanter hver.

2. Det kommunale foretaket Lyngdal kultursenter KF legges ned med virkning fra 1.1.2020 og innlemmes i den kommunale driftsorganisasjonen.

3. Kontrollutvalget skal bestå av 5 representanter.

4. Partssammensatt utvalg skal bestå av 3 folkevalgte og 2 ansatte representanter.

5. Formannskapet utgjør kommunens klageorgan etter forvaltningslovens §28.

SAKSORIENTERING

Gjennom intensjonsavtalen og vedtak gjort av fellesnemnd for nye Lyngdal i møte 15.3.18 er flere prinsipielle avgjørelser knyttet til politisk organisering av ny kommune foretatt.

Følgende er så langt bestemt:

1. Kommunestyret skal bestå av 35 representanter
2. Formannskapet skal bestå av 7 representanter
3. Politisk struktur skal organiseres med faste utvalg som bygger på en formålsorganisering.
4. Alle faste utvalg skal ha delegert myndighet med avgjørelsesmyndighet
5. Alle utvalg skal ha bred representasjon.
6. Det skal etableres et eget råd for hver av målgruppene barn/unge, eldre og råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne.
7. Ny kommune skal etablere nye og videreutvikle ordninger for innbyggermedvirkning som blant annet innbefatter stor bruk av e-demokratiske løsninger, brukerdiallog og folkemøter.
8. Det skal legges til grunn et prinsipp om gjennomgående representasjon i faste utvalg.

Da den politiske organiseringen var til behandling i møte den 15.3.18 ble det i saksframstillingens konklusjon påpekt at enkelte flere momenter vil være ønskelig å ha på plass før man anser delprosjektet vedrørende politisk organisering som ferdigstilt. Det står å lese:

I det videre arbeidet er det særlig viktig å endelig bestemme hvor mange og hvilke formål de ulike faste utvalgene som ny kommune skal ha. Også antall representanter i de ulike utvalgene vil være hensiktsmessig å avgjøre.

I tillegg vil det være ønskelig å avgjøre hvorvidt kulturforetaket skal innlemmes som del av den kommunale virksomheten i ny kommune.

Denne saksfremstillingen har som formål å komme med forslag og begrunnelser knyttet til dette.

Ny kommunelov (Stortingsproposisjon nr.46) ble lansert av regjeringen i mars 2018. Denne saksfremstillingen og dens konklusjoner baserer seg på at dette lovforslaget vedtas.

VURDERING

Utvalg etter forslag til ny kommunelov §5-6

Fellesnemnda har bestemt at det skal opprettes faste utvalg som tar utgangspunkt i en formålsorganisering. Disse skal alle delegeres avgjørelsesmyndighet og ha gjennomgående representasjon.

I fellesnemndas arbeidsmøte den 8.3.18 og møte den 15.3.18 ble innholdet til de faste utvalgene drøftet. Det er enighet om at det var ønskelig å lage en inndeling som er framtidsrettet og nyskapende. Den politiske organiseringsmodellen som drøftes i nye Asker kommune tjener som et utgangspunkt. Det som er særlig spennende med denne modellen er fokuset på «samskapingssammenheng». En slik modell innebærer å endre både den administrative og politiske organiseringen fra en forestilling om at den offentlige sektoren kan og skal løfte velferden på egenhånd – til en forestilling om at sivilsamfunnet og befolkningens ressurser mobiliseres i større grad. Det handler om å skape samfunn som løser samfunnsutfordringer i fellesskap og der innbyggerne i langt større grad blir sett på som deltakere framfor kunder. Komplekse og sammensatte utfordringer som man forventer kommer i fremtiden krever nye måter å jobbe på og nye løsninger må iverksettes. Som kommune utfordrer det oss til å innrette organisasjonen til et slikt endret framtidssbilde. I praksis betyr det å slippe til flere ekspertstemmer i form av lag, foreninger, næringsliv og private. Kommunen må i langt større grad jobbe sammen med det sivile samfunnet for å realisere løsninger.

En slik dreining vil selvsagt være en langvarig prosess, men det er viktig å lage politiske og administrative strukturer som gir muligheter for å vektlegge en slik satsning.

Et slikt perspektiv må være gjennomgående for alle de faste utvalgene, men det foreslås å opprette ett eget fast utvalg der dette perspektivet i særlig grad vektlegges. Dette utvalget vil som et minimum ha ansvar for kultur, tilskuddsordninger, folkehelse, innbyggerdialog og innbygger-service generelt (som dagens servicetorg). Det er utfordrende å finne et navn på et slikt utvalg som er dekkende. Det foreslås imidlertid å kalle dette *kultur og samskaping*.

I tillegg til et slikt fast utvalg, så er det ønskelig å opprette ett utvalg som særlig har fokus på helse- og velferdsperspektivet, ett som har fokus på barn og oppvekst og ett som har fokus på miljø, plan og tekniske tjenester. Disse utvalgene er mer tradisjonelle og finnes i svært mange av dagens kommuner – om enn med noe ulike betegnelser. Hvilke tjenester som skal sortere under hvert av disse utvalgene gir seg i de fleste tilfeller selv, men det vil også være noen oppgaver som kan plasseres flere steder (for eksempel helsestasjon tjenester) Det legges opp til at avklaringer rundt dette ses i lys av delprosjektet omkring delegasjoner samt den administrative organiseringen som skal behandles i fellesnemnda høsten 2018.

Fellesnemnda har bestemt at det skal være gjennomgående representasjon og bred medvirkning i de faste utvalgene. Det foreslås derfor at hvert utvalg består av 7 representanter slik at alle kommunestyrets medlemmer enten blir fast medlem av formannskapet eller et av de foreslåtte utvalgene (med unntak av minimum en person som må velges til kontrollutvalget).

Det kan også være et alternativ å bare opprette tre utvalg. I så fall bør utvalgene for barn og unge/helse og velferd slås sammen til ett. Dersom dette gjøres, så bør hvert utvalg bestå av 9 representanter, formannskapet 7 representanter og den gjenværende representanten velges til kontrollutvalget. Her bør fellesnemnda gjøre en vurdering om hva de synes er mest hensiktsmessig.

Foruten kommunestyre og formannskap er det kun to folkevalgte organer som det er lovpålagt at kommunen innehar. Dette er kontrollutvalg, partssammensatt utvalg og et klageorgan. I denne saken tas innlemmes de for å fastsette hvor mange representanter hvert av disse organene skal ha. I tillegg legges det frem som forslag at formannskapet utgjør kommunens klageorgan etter forvaltningslovens §28.

Kultursektoren i den nye kommunen

Lyngdal kultursenter KF er i dag organisert som et kommunalt foretak. Foretaket ble etablert i 2004 i forbindelse med bygging av kulturhuset i Lyngdal. I tillegg til å drifte kulturhuset fungerer i praksis foretaket som Lyngdal kommunes kulturetat (kulturkontor, bibliotek, fritidsklubb, forvaltning av kulturmidler, og generell saksbehandling innen kultur og idrett).

Foretakets styre og administrasjon har selv vurdert at foretaksmodellen har fungert bra i tiden det har eksistert. Det vises til egen rapport og styrets anbefaling som ble sendt ut i forkant av fellesnemndas arbeidsmøte 8.3.18.

Foretaksmodellen har mange fordeler, men også flere ulemper. I forslag til vedtak foreslås det at foretaket legges ned og innlemmes i den ordinære kommunale organisasjonen. Det er knyttet to hovedargumenter til dette; *politisk styring* og *effektiv drift*.

Politisk styring

Dagens kulturforetak forvalter og saksbehandler svært mange rene kommunale saker utover det å drive kulturhuset. Eksempler på dette er bibliotek, barn og unge, kommunale tilskudd, ungdomsråd, idrett/spillemidler osv. Dette gjør at mange oppgaver som kommunen i dag leverer ikke er underlagt administrativ og politisk kontroll på samme måte som andre tjenester. Daglig leder i foretaket står ikke i noe underordningsforhold til kommunens rådmann, men er underlagt foretakets styre. Rådmannens innflytelse på foretakets drift er følgelig minimal selv om kommunale oppgaver forvaltes. Styret er underordnet kommunestyret, men det har vært en bekymring fra departementets side at dersom et kommunestyremedlem også sitter i styret i et kommunalt foretak, vil det kunne være en fare for at de øvrige kommunestyremedlemmene ikke engasjerer seg i saker som gjelder foretaket. Forslag til ny kommunelov §9-5 legger derfor begrensninger på valgbarheten til kommunale foretak. Dette vil berøre styringen av dagens kulturforetak direkte. Fra neste valg vil verken medlemmer eller varamedlemmer til kommunestyret kunne velges som representant i styret.

Et annet moment er at dersom kulturskolen i den nye kommunen blir en del av en større kulturetat, er dette et eksempel på en kommunal tjeneste det vil være svært unaturlig å «sette ut» til et kommunalt foretak. Ved å innlemme kultur i den nye kommunale organisasjonen vil man flytte beslutninger og myndighet til kommunestyret.

Effektiv drift

Det kommunale foretaket er i dag en selvstendig organisasjon med egen administrasjon. Det er liten tvil om at det utføres dobbeltarbeid i kommunen og i foretaket (særregnskap/ særbudsjett/ revisjon). I tillegg er foretaket avhengig av bistand fra Lyngdal kommune innen lønn, personal, regnskap med mer. Det vurderes som fornuftig å innlemme kultur i den kommunale organisasjonen slik at man får de samme profesjonelle tjenestene innen lønn og personal som resten av kommunen, og på den måten unngår dobbeltarbeid. Dette vil kunne sikre en effektiv drift av disse tjenestene.

Annet

Ny kommunelov presiserer at det i tillegg til kommunestyre og formannskap skal være to andre folkevalgte organer i enhver kommune; dette gjelder kontrollutvalg og partssammensatt utvalg.

Kontrollutvalg: Ifølge kommunelovens §23-1 skal kommunestyre velge et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne. Det er kommunestyret som skal velge leder, nestleder og øvrige medlemmer til utvalget og lederen kan ikke være av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst 5 medlemmer og minst et medlem skal velges blant kommunestyrets medlemmer.

Ny kommunes størrelse er ikke større enn at lovens minimumskrav anses som hensiktsmessig.

Partssammensatt utvalg (administrasjonsutvalg): I alle kommuner skal det opprettes et eller flere partssammensatte utvalg for behandling av saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen som arbeidsgiver.

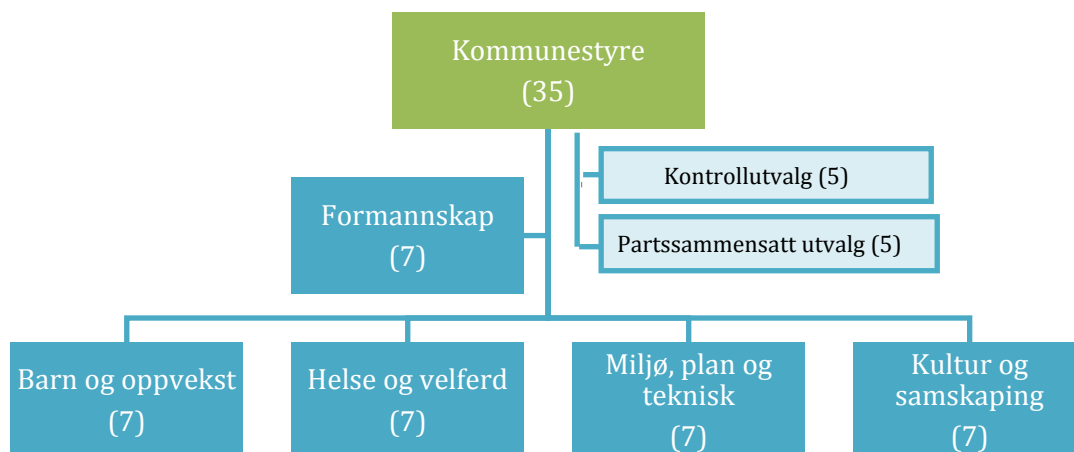
Partssammensatt utvalg settes sammen av representanter for kommunen og for de ansatte. De ansattes representanter velges av og blant de ansatte for to år om gangen. Flertallet i utvalget skal bestå av representanter for kommunen. Det er kommunestyret som velger kommunens representanter og utvalgets leder og nestleder blant disse.

Kommuneloven fastsetter ikke et minimum antall representanter, men også her anses det som hensiktsmessig å ha et utvalg som er relativt lite.

Saksfremstillingen legger til grunn at andre utvalg, styrer og nemnder som ikke er omtalt i denne saken, men som anses som aktuelle for ny kommune gis en vurdering omkring innhold, representasjon og deltakelse i eget delprosjekt (*Delprosjektet: Delegasjoner, reglement og gebyrer*) for Nye Lyngdal.

KONKLUSJON

Basert på forslag til vedtak og tidligere konklusjoner, så kan følgende diagram illustrere den politiske organiseringen for ny kommune:

Inneværende sak danner grunnlaget for politisk organisering fra og med valg av nytt kommunestyre høsten 2019.

For å skape et fullstendig rammeverk for hvordan delegasjoner og rammeverket skal være så gjenstår et betydelig arbeid. Dette arbeidet bør i sin helhet organiseres innenfor rammene til et nytt delprosjekt bestående både av politikere og administrasjon. Det er derfor avgjørende å se denne saken i sammenheng med det kommende delprosjektet. Først når også dette er ferdigstilt, vil man se et fullstendig bilde av både organisering og delegasjoner mellom de ulike organene.

Vedlegg

- 1 Vedtak i Fellesnemnd 15.03.18: Politisk organisering - Nye Lyngdal